

Avansert klinisk allmennsykepleie

Hva gjør nasjonale myndigheter for å støtte pionerene?

Avdelingsdirektør/CNO Helsedirektoratet, Liv Heidi Brattås Remo

Helsedirektoratets samfunnsoppdrag

Helsedirektoratet skal styrke hele befolkningens helse gjennom helhetlig og målrettet arbeid på tvers av tjenester, sektorer og forvaltningsnivå.

Dette skal vi gjøre med utgangspunkt i rollen som fag- og myndighetsorgan.

Det betyr blant annet at vi skal:

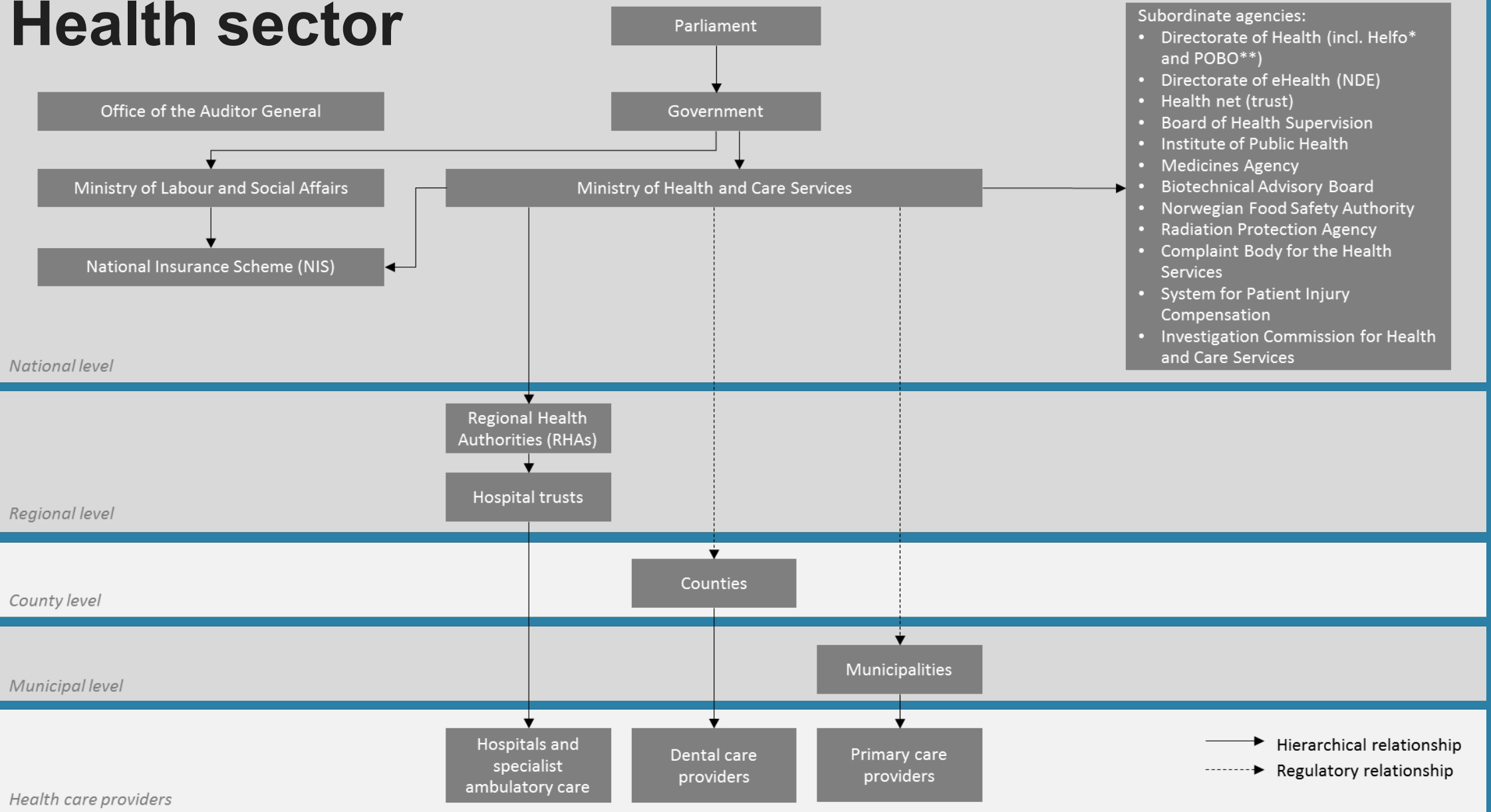
være en faglig rådgiver,

iverksette vedtatt politikk

og forvalte lov og regelverk innenfor helsesektoren.

I tillegg har Helsedirektoratet et helhetlig ansvar for den nasjonale helseberedskapen.

Health sector

Regjeringens helse- og omsorgspolitik

Overordnede rammer

Nasjonal helse- og samhandlingsplan

Folkehelsemeldingen

Helseberedskapsmeldingen

Særskilte satsninger

Opptrappingsplan for psykisk helse

Forebyggings- og behandlingsreform for rusfeltet

Bo-trygt-hjemme-reformen

Store oppgaver

Allmennlegetjenesten/
fastlegeordningen

Organisering av helseforvaltningen

Lovrevisjon smittevern og helseberedskap

Sentrale områder i nasjonal helse- og samhandlingsplan

Samhandling

Kvalitetsforbedring og pasientsikkerhet

Desentraliserte tjenester og sømløse pasientforløp

Digitalisering

Personell og kompetanse

Rehabilitering og mestring

Svangerskaps-, føde- og barselstilbud

Psykisk helse og rus

(Akutt-tjenester) – kommer egen melding

Utfordringen

- Mangel på dybde- og breddekunnskap i personalet
- Vi lever lenger, med flere sammensatte og komplekse sykdommer
- Det er et mål at helsetjenestene i størst mulig grad skal utføres i eller nær hjemmet
- 1/3 av befolkningen mangler helsekompetanse
- Knapphet på helse- og sosialfaglig personell
- Mangel på kompetanse og kunnskapsgrunnlag
- For lite brukermedvirkning, tverrfaglighet, samarbeid og samhandling
- Turnover i ledelsen, planleggingen og organiseringen av tjenestene

Målsetning med K2025

Kompetanseløft 2025 skal bidra til en faglig sterk tjeneste, og sikre at den kommunale helse- og omsorgstjenesten og den fylkeskommunale tannhelsetjenesten har tilstrekkelig og kompetent bemanning

Prop. 1 S (2020-2021)

Satsing på avansert klinisk allmennsykepleie

Utredninger om
utdanning, rolle og
spesialistgodkjenning
(2017 og 2019)

Lønnstilskudd for
utdanning i avansert
klinisk sykepleie (fra
2015)

Spesialistgodkjenning i
klinisk allmennsykepleie
(2021)

Fra prøveprosjekt til selvfølgelighet

Trygghet

Bærekraftig
ressursbruk

Tjeneste-
utvikling

Øke og
beholde
kompetanse

Pasient-
sikkerhet

Viktigste hindringer

- Mangel på kunnskap og informasjon
- Økonomi
- Dagens organisering av helse- og omsorgstjenesten

Hovedtiltak

- Tilpasset og tilgjengelig informasjon om AKS.
- Felles beskrivelse av hva AKS er.
- Vise frem konkrete eksempler på organisering, finansiering og effekt.

Prioriterte målgrupper

Lønnstilskudds søkere og mottakere kommuner

- Disse kommunene har en interesse i AKS gjennom tilskudd/søknad og ferdig utdannet sykepleier. Men de vet ikke hvordan de skal nyttiggjøre seg av kompetansen. De risikerer å miste dyktige medarbeider om de ikke oppretter relevante stillinger. De kan bli foregangskommune om de utløser potensialet de sitter på. Har allerede investert i den ansatte.
- Bryr seg om:
  - Økonomi og organisering
  - Vise resultater
  - Være noen andre bruker som godt eksempel
  - Beholde dyktige medarbeidere de har investert i.
- Eksempel: rådmenn, rådgiver helse/omsorg, virksomhetsledere.

Administrativ ledelse kommuner

- Disse har en interesse av å gjøre gode prioriteringer for kommunens helse- og omsorgstjenester og det ligger store forventninger ovenfra og nedenfra på dem. AKS kan hjelpe dem å nå sine mål og løse utfordringer.
- Bryr seg om:
  - Økonomi og organisering
  - Vise resultater,
  - Være noen andre bruker som godt eksempel
  - Beholde og tiltrekke seg dyktige medarbeidere
- Eksempel: samme som ved siden av, men kommunen har ikke søkt om lønnstilskudd.

Sykepleiere ledelse

- Har interesse i det faglige og kan, hvis introdusert til AKS, se flere sider enn andre ledere i kommunen. Kan være viktige ambassadører med sin bakgrunn. Kan også bli utfordret av AKS, gjennom status som spesialist. Har liten tid til innovasjon/tjenesteutvikling i en travel hverdag med mange krav. Flere treffpunkter til disse gjennom for eksempel NSF og andre faglige arenaer.
- Bryr seg om:
  - Faglig tyngde,
  - Resultater
  - Økonomi og organisering
- Eksempler: virksomhetsledere, lokale ledere NSF, kommunale ledere

Kommunepolitikere

- Interesse av å kunne vise at de går fra ord til handling og løser store samfunnsutfordringer. Samtidig skal de finne de smarte løsningene og forventning om å spare penger. Det er press på kommunale politikere som skal løse stadig større oppgaver med mindre å rutte med.
- Bryr seg om
  - Eierskap til saken
  - Enkel tilgang på grunnleggende fakta.
  - Fortelle gode historier.
  - Være en foregangskommune
- Eksempler: ordførere, formannskap i kommunene, opposisjon i kommunen, kommunepolitikere med bakgrunn i helse.

Prioriterte allierte

- NSF
- HOD
- Brukerorganisasjonene
- Helse- og omsorgskomiteen (Stortinget)
- Media
- Statsforvalteren
- Leger med AKS-erfaring
- KS
- UH-sektoren

Vite:

- ***AKS er god samfunnsøkonomi***
Pasienter får riktig behandling til riktig tid.
Vi får brukt kompetansen vi har investert i.
- ***AKS øker pasientsikkerhet og faglig kvalitet***
Tilgang på AKS vil føre til flere riktige beslutninger
Forhindre feildiagnostisering.
Forhindre unødig transport og innleggelser.
Koordinator for alle de gruppene som faller mellom stoler, men samtidig bruker mye av helsevesenets ressurser.
- ***AKS fungerer forebyggende***
Situasjoner blir oppdaget tidligere og tatt tak i.
Demme opp for manglende helsekompetanse i befolkningen

Vite:

- ***AKS supplerer og samhandler flerfaglig med alle kollegaer***
Smart for kommunen med tanke på økonomi, pasientsikkerhet og tverrfaglighet.
- ***AKS bidrar til å beholde sykepleiere i yrket og i pasientrettede stillinger***
Riktige oppgaver til kompetansen får folk til å bli.
Støtte fra kompetent kollega forebygger usikkerhet, som igjen fører til sykefravær og/eller at folk slutter.
Karrierevei ved senga – alternativet er administrative stillinger eller akademia
- ***Alle snakker om tverrfaglighet – AKS skaper tverrfaglighet gjennom sin koordinerende kompetanse.***
AKS ser pasienten i helheten og er skreddersydd for fremtidens utfordringer innenfor helse- og omsorg.

Føle:

- Vi føler oss trygge – fordi pasienter og pårørende og ansatte blir sett, hørt og ivaretatt. Noen følger med og følger opp.
- Vi tar vare på våre ansatte – folk vil bli i sykepleieryrket og får brukt sin kompetanse.
- Vår kommune er smart og med på å forme fremtidens helsevesen. Vi kan møte utfordringene vi har og som venter oss og AKS-stillinger vil være en viktig del av dette.

Gjøre:

- Oppsøke ytterligere informasjon om AKS.
- Få brukt sine ferdigutdannede AKS-ere i relevante funksjoner (for de som har mottatt/søkt lønnstilskudd).
- Opprette relevant funksjon for AKS-sykepleiere i sin kommune – det er mange sykepleiere som i dag ikke får brukt sin kompetanse fullt ut (for kommuner som ikke har søkt om lønnstilskudd).
- Legge AKS inn i kommunens kompetanseplanlegging.

Kanaloversikt	
Eide	<ul style="list-style-type: none"> • Helsedirektoratets nettsider • Helseaktuelt • E-postlister til kommuner som har fått lønnstilskudd AKS • Egne arrangement/konferanser/fagdager
Delte	Helsedirektoratets Facebook og LinkedIn
Fortjente	<ul style="list-style-type: none"> • Deling av innhold fra allierte (eks Statforvalteren, KS, NSF) • Deltagelse på andres faglige arrangement/konferanser • Media, herunder aktuelle er Kommunal rapport, Sykepleien og dybderapportering i helgemagasin og lignende. • Andres faglige podcast.
Kjøpte	Vurdere om innhold skal boostes på sosiale medier.

Tiltak	Mål
Kartlegging av status AKS og kommunikasjon	Finne målrettede tiltak, forstå målgrupper, finne eksempler og utarbeide strategi.
Enkelt narrativ om AKS.	Gi god og ensrettet informasjon om AKS, uansett hvem som snakker om det.
Informasjon til Hdirs nettsider.	Gi informasjon om AKS utover tilskuddsordning.
Brosjyre om AKS	Gi et helhetlig bilde av AKS med konkrete eksempler slik at ulike målgrupper kan se hvordan AKS passer inn hos dem.
One-pager om AKS (kortversjon av brosjyre)	Rask og enkelt tilgjengelig informasjon om AKS.
PPT-presentasjon om AKS	Skreddersydd presentasjon til målgruppene, så alle i Hdir kan snakke likt om AKS
Webinarrekke om AKS i kommunene.	Gi kommuner konkrete eksempler på hvordan bruke AKS. Hjelper med kompetanseplanlegging og søknad til tilskudd hvor relevant

Tiltak	Mål
Best practice-artikler.	Ytterligere eksempler mer i dybden på hvordan AKS fungerer ulike steder.
Innsalg 1-2 saker til relevante medier.	Få vist frem AKS-eksempler, øke legitimiteten.
Kartlegge arenaer hvor Hdir eller allierte kan bidra inn.	Møte målgruppene direkte i faglig arena med mulighet for direkte dialog.
Poster til sosiale medier	Lede folk inn til nettsider og brosjyre med ytterligere informasjon
Kort film om AKS.	Vise frem ulike perspektiv, vise verdien, inspirere gi ekstra perspektiv ved innledninger ol.
Strategiske anbefalinger	Forslag til videre tiltak for å følge opp prosjektperioden

«Jeg jobbet mye med å løfte nivået på kommunikasjonen mellom oss og for eksempel fastlegene. Det at vi snakker samme språk og mer presist beskriver det vi ser, hjelper samarbeidet. Vi har veldig mange fastleger over hele byen å forholde oss til, så det er viktig.»

*Tina Johanne Engen,
AKS bydel St. Hanshaugen*

«Min målsetting er å ha trygge, risikovillige sykepleiere i helse- og omsorgstjenesten i Notodden. Der har Jan-Eilert gjort en viktig jobb gjennom faglig støtte og kompetansedeling i mange av våre virksomheter.»

*Anne Grete Rønningsdalen,
kommunalsjef Notodden kommune*

«Vi har selvfølgelig alltid stram økonomi, men vi har ikke råd til å la være. Brita bidrar med bedre kartlegging og koordinering, som sparer oss og pasienten mye tid. I tillegg er hun en enorm faglig støtte for andre ansatte. Da sonen vår startet opp gikk vi langt over budsjett og slet med bemanningsutfordringer. Med AKS har vi fått ned kostnadene og vi tar bedre beslutninger underveis.»

*Monica Dalseth,
tjenesteleder hjemmetjenesten Tønsberg*

«Jeg håper at folk i fremtiden kommer til å skjønne når vi trengs, akkurat som vi veit når vi trenger en jordmor eller en intensivsykepleier.»

Kine Myhre-Nilsen, spesialist i klinisk allmennsykepleie

Fra prøveprosjekt til selvfølgelighet

Flere kommuner som allerede har mottatt lønnstilskudd oppretter AKS-funksjon for ansatte med utdanningen.

Flere kommuner legger inn AKS i sin kompetanseplan for fremtiden.

Flere kommuner oppretter AKS-stillinger.

Informasjon og støtte til de som vil komme i gang med AKS

- Nye nettsider for Kompetanseløft 2025
- Egne sider om AKS med konkrete eksempler og relevante ressurser.
- Lønnstilskudd
- Utdanningsinstitusjonene
- AKS i NSF (faggruppe)

God helse Gode liv

helsedirektoratet.no

Kontakt: liv.heidi.brattas.remo@helsedir.no